

12.05.2023

Dnro 1204/03.04.04.04.24/2022

Asia Valitus luonnonsuojelulain 57 §:n mukaisia pakkokeinoja koskevassa asiassa

Valittaja Suomen luonnonsuojeluliiton Lapin piiri ry

Päätös, josta valitetaan

**Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 27.7.2022,
LAPELY/3807/2021**

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (jäljempänä ELY-keskus) on hylännyt valittajan hakemuksen kieltää luonnonsuojelulain 57 §:n nojalla Metsähallitus Metsätalous Oy:n (jäljempänä Metsähallitus) hakkuusuunnitelmat ja mahdolliset toimenpiteet Kolarin Aalistunturin alueella, Pellon Miekojärvellä sekä Lounais-Lapin erämaa-aloitteen alueella.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

ELY-keskuksen päätös on kumottava lainvastaisena ja valittajalle on korvattava aiheettomat oikeudenkäyntimaksut.

Metsähallitus toteuttaa hakkuitaan luonnon monimuotoisuuden kannalta haitalliseksi todetulla PEFC-sertifikaatilla, vaikka ympäristöjärjestöt, alan tutkijat ja jopa ELY-keskukset ja Suomen ympäristökeskus ovat kritisoineet sertifikaattia sen puutteellisuudesta ja irtisanoutuneet sen kehittämisestä.

Sanna Marinin hallitusohjelman kirjausten, valtioneuvoston valtionyhtiöitä koskevan omistajaohjausstrategian sekä Metsähallituksen seurantaraportissa mainitun strategian noudattaminen ei toteudu Metsähallituksen toimissa. Metsähallitus rikkoo toiminnallaan Suomea koskevia velvoitteita YK:n biodiversiteettisopimuksen, Euroopan unionin luonnon monimuotoisuusstrategian, luonto-, lintu ja vesipuitedirektiivin sekä vahingoittuneiden ekosysteemien ennallistamistoimien osalta. Metsähallitus ei ota huomioon Lapissa paikallisyhteisöjen kantoja riittävässä määrin maankäytön toimissaan.

Metsähallitus on esittänyt ELY-keskukselle virheellisesti, etteivät Aalistunturin hakkuusuunnitelmat kohdistuisi luontoarvoiltaan merkittäviin kohteisiin. Kuten valituksenalaisesta päätöksestä käy ilmi, alueella ei kuitenkaan ole tehty kattavaa lajiston inventaariota. Metsähallitus on ilmoittanut tekevänsä kesän 2022 aikana luontokartoituksen, jonka on perusteltua uskoa vaikuttaneen merkittävästä ELY-keskuksen päätöksentekoon. Luontokartoitusta ei ole ainakaan toistaiseksi tehty. Suomen luonnonsuojeluliitto on toimittanut ELY-keskukselle lajien inventointitietoja, jotka sisältävät runsaasti uhanalaista lajistoa ja tyypillistä vanhan metsän lajistoa. Nämä osoittavat, että Aalistunturin kansallispuistoesityksessä rajatulla alueella tulisi tehdä laajempi ja kattavampi lajien inventaario ennen hakkuiden toteutumista. Huomattava osa alue-ekologisesta suunnittelusta on tehty ennakkokuviointia ja kaukokartoitusta hyödyntäen. Valittajan sekä Muonion Luonto ry:n tekemien arvioiden mukaan on aiheellista olettaa, että Metsähallituksen suunnittelemat hakkuut voivat vahingoittaa Aalistunturin alueen biotooppia ja ekosysteemiä peruuttamattomalla tavalla. Alueena Aalistunturin rajausalue muodostaa kauniin laaksomaisen maisemakokonaisuuden, joka rikkoutuisi hakkuiden myötä. Samalla alueella asuvien eliölajien elinympäristö pirstoutuisi, mikä heikentäisi merkittävästi paitsi lajien selviytymismahdollisuuksia myös mahdollisuutta populaation kasvuun.

Pellon Miekojärven kansallispuiston rajausalueen osalta selvitystyön ollessa yhä kesken Pellon kunnassa, alueelle tulisi asettaa hakkuutoimenpiteiden ja -suunnitelmien osalta toimenpidekielto. On olemassa huomattava perusteltu riski siitä, että Metsähallitus voi tehdä alueelle hakkuuilmoituksia, jotka voisivat vahingoittaa pysyvästi paitsi Pellon kunnan selvitystyötä myös alueen biodiversiteettiä.

Lounais-Lapin rajausalueen osalta Metsähallitus on ilmoittanut, ettei hakkuita tehdä luonnonmetsissä eikä luontokohteilla. Metsähallituksen hakkuuaikomukset kohdistuvat kuitenkin kolmesti esitetyn Lounais-Lapin kansallispuiston alueen Natura 2000 -verkoston välittömään läheisyyteen. Alueen erämaa-alueita on aikaisemmin esitetty myös Lounais-Lapin erämaa-nimellä suojelualueeksi. Ylitornion Romppaiden ja Rajapalojen alueella vuonna 2015 suoritetussa metsäinventoinnissa on muun ohessa havaittu EU:n direktiivilajeista 11 havaintoa (karhu, viitasammakko, lapinleinikki ja lehtotikankontti). Kaikki lapinleinikki- ja lehtotikankonttihavainnot on tehty Natura 2000 -alueiden ulkopuolella. Hankkeen kartoittamat lajitiedot sisältävät sekä vaarantuneita että silmällä pidettäviä ja tyypillisiä vanhan metsän lajistoja, jotka kertovat kyseisen alueen luonnon monimuotoisuudesta. On olemassa perusteltu huoli Metsähallituksen ilmoittamien hakkuuaikomusten kohteiden keskeneräisestä tai vajavaisesta arvioinnista Metsähallituksen alue-ekologisen suunnittelun ollessa huomattavissa määrin tehty ennakkokuviointia ja kaukokartoitusta hyödyntäen. Alue-ekologisen suunnitelman täydentämisestä luontokartoituksin Lounais-Lapin kansallispuiston alueella Metsähallitus ei ole antanut selvitystä. Vaillinaisin selvityksin toteutuvat hakkuut voisivat merkittävästi heikentää arvokkaan alueen luontoarvoja ja monimuotoisuutta. Alueelle esitetyn kansallispuistoaloitteen käsittelyn ollessa

yhä kesken alueelle tulisi asettaa hakkuutoimenpiteiden ja -suunnitelmien osalta toimenpidekielto.

Asian käsittely ja selvittäminen

ELY-keskus on antanut lausunnon, jossa on esitetty valituksen hylkäämistä.

Valittaja on antanut vastaselityksen, jossa on muun ohella todettu, että vireillepanovaatimus on kohdistunut ympäristönsuojelulain mukaiselle valvontaviranomaiselle sen selvittämiseksi kokonaisuudessaan, aiheutuuko vireillepanossa yksilöidyistä toimenpiteistä ympäristösuojelulaissa tarkoitettua kiellettyä seurausta.

Valittaja on hallinto-oikeudelle 18.1.2023 toimittamissaan kirjelmissä vaatinut, että hallinto-oikeus keskeyttää välittömästi kysymyksessä olevat hakkuusuunnitelmat ja mahdolliset hakkuutoimenpiteet, kunnes valitusasia on lainvoimaisesti ratkaistu.

ELY-keskus on toimittanut hallinto-oikeuden pyynnöstä lisäselvityksen sekä antanut välitöntä keskeyttämistä koskevan vaatimuksen johdosta lausunnon.

Metsähallitus on välitöntä keskeyttämistä koskevan vaatimuksen johdosta antamassaan selityksessä vaatinut, että hakijan keskeyttämisvaatimus hylätään.

Valittaja on toimittanut lisäselvitystä.

Metsähallitus on antanut valituksen johdosta selityksen, jossa on vaadittu valituksen hylkäämistä.

Valittaja ei ole varatusta tilaisuudesta huolimatta antanut vastaselitystä Metsähallituksen selityksen johdosta.

Merkitään

Hallinto-oikeus on 27.1.2023 antamallaan välipäätöksellä nro 108/2023 hylännyt valittajan täytäntöönpanon kieltämistä koskevan vaatimuksen.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Siltä osin kuin valittaja on tarkoittanut vaatia asian käsittelystä hallinto-oikeudessa määrättävän oikeudenkäyntimaksun perimättä jättämistä, hallinto-oikeus toteaa, että tuomioistuimaksulain 10 §:n 1 momentin mukaan oikeudenkäyntimaksun määrää asian esittelijä. Esittelijän ratkaisu ja maksun oikaisemista koskeva ohjaus ilmenevät tämän hallinto-oikeuden päätöksen jakelusta.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain 57 §:n 1 momentin mukaan, jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määräajassa poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.

Hallintolain 31 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Asiassa saatu keskeinen selvitys

Valittaja on tehnyt ELY-keskukselle 28.8.2021 päivätyn luonnonsuojelulain 57 §:n mukaisen *vireillepanohakemuksen* hakkuusuunnitelmien ja mahdollisten toimenpiteiden keskeyttämiseksi Kolarin Aalistunturilla, Pellon Miekojärvellä ja Lounais-Lapin erämaa -aloitteen alueella.

Vireillepanohakemuksen mukaan kyseiset Lounais- ja Länsi-Lapin metsä-, tunturi- ja erämaa-alueet ovat arvokkaita, lähes luonnontilaisia metsiä, joita Lounais- ja Länsi-Lapissa on enää vähän. Alueita tulee vaalia tuleville sukupolville luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi kirjavana myös Suomen Lapissa. Hakemuksessa on vaadittu pysäyttämään toimenpiteet, jotka aiheuttavat edellä mainittujen alueiden metsäluonnon tuhoutumista ja alueen monimuotoisen luonnon luonnonarvojen heikentymistä.

Hakemuksen mukaan paikalliset yhteisöt ovat esittäneet alueita kansallispuistoiksi. Hakkuut ovat selkeä uhka alueen kansallispuistoesityksille ja alueen luontomatkailun kestäväälle kehitymiselle luontoarvoja kunnioittaen. Kansallispuistoesitykset yhdessä voivat muodostaa tärkeän Lounais- ja Länsi-Lapin kansallispuistojen verkoston luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi. Kyseisillä alueilla on runsaasti erilaisia uhanalaisia lajeja. Muun muassa Aalistunturi ympäröivine metsäalueineen muodostaa kauniin maisemallisen kokonaisuuden, joka rikkoutuisi hakkuiden myötä. Samalla alueen luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden lajien elinympäristö pirstoutuisi, heikentäen merkittävästi niiden selviytymistä ja populaatioiden kasvamista.

Hakemuksessa on katsottu edelleen, että ELY-keskus on hyväksynyt hoitosuunnitelmia vajavaisin tiedoin. Hoitosuunnitelmien jälkeen alueilta on tullut uusia luontotietoja, joiden vuoksi hoitosuunnitelmat ja sen jälkeiset ELY-keskuksen lausunnot, hakkuusuunnitelmat ja niiden perusteena olleet luontoselvitykset pitää ottaa uudelleen tarkasteluun.

ELY-keskus on *valituksenalaisella päätöksellään* hylännyt vireillepanohakemuksen. Päätöksen perusteluissa on muun ohella todettu, että perusteita luonnonsuojelulain 57 §:n mukaisen hallintopakon määräämiselle ei ole. ELY-keskukselle on toimitettu vireillepanon kohteena olevista alueista Mustiaapa-Kaattasjärven Natura 2000 -alueen läheisyyteen kohdistuneita metsänkäsittelyilmoituksia. ELY-keskus on ilmoituksen saatuaan tutkinut ilmoituksen ja valvonut luonnonsuojelun edun niin lajien, luontotyyppien kuin aluesuojelun osalta. ELY-keskuksen tiedossa ei ole muille vireillepanon kohteena oleville alueille kohdistuneita metsänkäyttöilmoituksia, koska suunnitelmat ja toimenpiteet eivät kohdistu luonnonsuojelualueelle eikä Natura 2000 -verkoston alueelle edellä mainittuja Mustiaapa-Kaattasjärven läheisiä alueita lukuun ottamatta.

Perusteluiden mukaan laji-inventoinneissa ei ole ilmennyt sellaista lajistoa, joka tulisi lain nojalla jättää metsätaloustoimien ulkopuolelle, ja joiden esiintymien hävittäminen olisi luonnonsuojelulain mukaan kiellettyä. Sääntelyn ulkopuolelle jäävien uhanalaisten lajien osalta suojelu on lähtökohtaisesti vapaaehtoista, jolloin maanomistajan päätettävissä on, miten näiden lajien esiintymispaikat turvataan metsänkäsittelyssä vireillepanon kohteena olevilla kohteilla. Lajien inventointitiedoissa esitetty lajisto ja lajien esiintymispaikat on suositeltu turvaamaan ja jättämään metsätaloustoimien ulkopuolelle. Perusteluiden mukaan Metsähallitus on ELY-keskukselle antamassaan vastineessa todennut siirtäneensä luontokohteen kriteerit täyttäviä kohteita pois metsätaloustaloudesta. Metsähallitus on ilmoittanut, että luontokartoitusta jatketaan kesällä 2022 ennen hakkuutoimenpiteitä.

Perusteluissa on todettu edelleen, että esitykset kansallispuistojen perustamiseksi Kolarin Aalistunturin alueelle ja Lounais-Lapin erämaa -nimiselle alueelle ovat esityksiä ympäristöministeriölle, jossa esitysten käsittely on edelleen kesken. Alueita ei ole valituksenalaista päätöstä annettaessa perustettu, eikä ELY-keskuksella ole näin ollen lakiin perustuvaa toimivaltaa ryhtyä keskeyttämään metsänhakkuusuunnitelmien täytäntöönpanoa tai metsätaloustoimia kyseisillä esitysalueilla.

Metsähallitus on vireillepanohakemuksen johdosta ELY-keskukselle antamassaan lausunnossa viitannut *26.11.2021 valittajalle antamaansa vastineeseen*, jossa Metsähallitus on muun ohella todennut, että Lapin kattavan luonnonsuojelualueiden ja luontokohteiden verkoston täydentämiseksi ei ole ekologisesti perusteltua laajentaa suojelualueita aktiivisessa metsätaloustaloudesta olleisiin hakkuun käsiteltyihin metsiin, eikä hakkuuiden ja hakkuusuunnitelmien keskeyttämiseen tällaisissa metsissä ole perusteita.

Vastineessa on Aalistunturin alueen osalta todettu, että koska suurin osa alueesta on normaalia metsätaloustaloutta ja suurelta osin kasvatusvaiheen männiköitä, sinne laaditaan hakkuusuunnitelmia metsänhoidollisen tarpeen ja metsänuudistumahdollisuuksien mukaan. Rajausalueella on tällä hetkellä voimassa melko runsaasti metsänkäyttöilmoituksia. Hakkuusuunnitelmat eivät kohdistu vanhoihin luonnonmetsiin tai muuten luontoarvoiltaan merkittävillä kohteilla. Suurin osa hakkuista on viljelymetsien ja ojitettujen turvemaiden harvennuksia.

Vastineessa on Lounais-Lapin erämaa- aloitteen alueen osalta todettu, etteivät lakisääteisen erämaan perustamisen edellytykset täyty. Liiketoiminnan taseessa olevista metsistä 10 090 hehtaaria on alle 80 vuoden ikäisiä aktiivisen metsätaloustoiminnan piirissä olleita metsiä. Alueella on kattava metsäautotieverkosto. Metsätaloustoiminnan piirissä olleiden metsien hakkuita alueella jatketaan normaalisti. Luonnonmetsissä ja luontokohteilla ei toimita.

Vastineessa on Miekajärven alueen osalta todettu, että Miekajärven alueelle ei ole mikään taho vielä tehnyt lopullista kansallispuiston rajausesitystä. Metsähallitus ei tiedä, mistä hakkuista on kysymys. Pellon kunnassa on käynnissä selvitystyö, johon liittyen konsultilla on useita vaihtoehtoisia rajaustarkasteluja. Alueen pinta-alaa, suojelutilannetta, metsien rakennetta tai mahdollisia hakkuita ei voida tässä vaiheessa arvioida ennen kuin saatavilla on yksi selkeä rajausesitys. Luonnonmetsissä ja luontokohteilla ei toimita.

ELY-keskukselle antamassaan 20.6.2022 päivätyssä lausunnossa Metsähallitus on muun ohella todennut, että Metsähallitus ja Pellon Kehitys Oy ovat perustaneet 9.12.2021 Ritavaara-Miekajärvi-matkailualueelle yhteistyöryhmän, jonka tavoitteena on matkailun, metsätalouden, luonnonsuojelun, porotalouden ja kaavoituksen yhteistyö Pellon kunnan tärkeällä matkailun painopistealueella. Myös Pellon kunnan suunnittelema kansallispuistohanke sijoittuu tälle alueelle. Metsähallituksen tietojen mukaan kansallispuistohanke ei ole edennyt Pellon kunnan toimesta. Aalistunturin alueella tehtyjen lajihavaintojen osalta Metsähallitus on saanut havaintokoordinaatit käyttöön ELY-keskuksen lausuntopyynnön liitteenä. Metsähallitus on omalta osaltaan kartoittanut alueen luontoarvoja ja siirtänyt luontokohteen kriteerit täyttäviä kohteita pois metsätalouskäytöstä. Luontokartoitusta jatketaan kesällä 2022 ennen hakkuutoimenpiteitä.

ELY-keskuksen hallinto-oikeudelle antamassa 23.1.2023 päivätyssä lausunnossa on muun ohella todettu, että Suomen luonnonsuojeluliiton Muonion ja Kolarin Luonto ry on 14.9.2022 toimittanut ELY-keskukselle luonnonsuojelulain 57 §:n mukaisen vireillepanon Metsähallituksen metsänhakkuiden keskeyttämiseksi Aalistunturin kansallispuistoaloitteen alueella. Vireillepanohakemus perustuu kesällä 2022 yksityishenkilöiden tekemiin luontoselvityksiin, joiden mukaan alueelta on löytynyt luonnonsuojelulailla rauhoitetun, erittäin uhanalaisen lahokaviosammalen esiintymä. Lisäksi on tehty kaksi, vielä varmistamatonta esiintymää luonnonsuojelulain 47 §:n nojalla erityisesti suojeltavien lohikäävän ja lutikkakäävän esiintymistä.

Metsähallitus on valituksen johdosta hallinto-oikeudelle antamassaan lausunnossa muun ohella todennut, että vireillepanohakemuksen täydennysasiakirjoissa on tuotu esille Aalistunturin alueella tehty laji-inventoinnit. Muilta alueilta ei vastaavia laji-inventointitietoja ole tuotu esiin. Metsähallitus on valittajalle 26.11.2021 antamansa lausunnon jälkeenkin aluerajausten sisällä tehnyt omia luontoinventointeja ja täten alueilla olevien luonto- ja muiden erityiskohteiden muodostamat niin sanotut alue-ekologiset verkostot ovat täydentyneet. Metsähallitus on saanut 30.1.2023 sähköpostiviestin laji-inventoinnista vastaavalta henkilöltä, jonka mukaan

inventoinnissa aiemmin havaitun luonnonsuojelulain 47 § mukaisen erityistä suojelua vaativan lohikäävän esiintymä on varmennettu mikroskooppisesti. Metsähallitus on jo aiemmin rajannut esiintymän lähialueineen pois toiminnan piiristä. Metsähallitus aikoo käynnistää esiintymän varmistumisen jälkeen metsätalouden ympäristöoppaassa olevan kaavion mukaisen prosessin lajiesiintymän säilymisen turvaamiseksi. Lisäksi lajitietona on saatu luonnonsuojelulailla rauhoitetun lahojaviosammalen esiintymätietoja, jotka myös huomioidaan metsien käsittelyssä. Täten metsien käsittelyllä ei vaikuteta edellä mainittujen lajien esiintymispaikkoihin. Sen sijaan inventoinnissa mainittu tieto mahdollisesta lutikkakäävän esiintymästä on Metsähallitukselle toimitetun sähköpostiviestin mukaan tarkempien analyysien jälkeen osoittautunut virheelliseksi, eikä kyseinen esiintymä edellyttäisi näin ollen luonnonsuojelulain 47 §:n mukaista rajaamista.

Lausunnon mukaan Aalistunturin alueelle talvella 2023 toteutettavaksi suunnitellut hakkuut sijoittuvat Laukkujärven pohjoispuolelle Kolarin kuntaan. Hakkuiden suunnittelussa metsätalouden ympäristöoppaan mukaiset arvokkaat luontokohteet, mukaan lukien metsälain 10 §:n mukaiset arvokkaat elinympäristöt, on kartoitettu ja ne on jätetty hakkuiden ulkopuolelle. Aalistunturin alueella hakkuissa tehdään ylispuiden poistoa noin 80 hehtaarin alueelta. Hakkuissa poistetaan siemenpuita taimikon päältä vuosina 2007 ja 2011 siemenpuuasentoon hakatuilta aloilta. Metsänhoidollisena tavoitteena on, että syntynyt taimikko pääse paremmin kehittymään, kun niiden jatkokehitystä haittaavat siemenpuut poistetaan. Hakkuualoille jätetään kuitenkin maiseman ja monimuotoisuuden ylläpidon takia säästöpuustoa yksittäin ja ryhmiin. Kaikki kuollut puusto jätetään alueelle. Lisäksi Aalistunturin alueella on talven 2023 aikana tarkoitus toteuttaa harvennushakkuita noin 350 hehtaarin alueelta. Harvennushakkuukuvioiden puuston ikä on 55–90 vuotta. Harvennushakkuut kohdistuvat pääosin alueille, joiden metsät on uudistettu viime sotien jälkeen. Osa metsäkuviosta on uudistettu luontaisesti, osa metsäaurattu ja istutettu männylle 1960- ja 1970-luvuilla. Lisäksi alueet ovat laajalti metsäojitettuja. Metsähallitus katsoo, että hakkuut kohdentuvat selkeästi jo aiemmin metsäkäsittelyn piirissä olleelle alueelle, eikä erityisiä luontoarvoja hakkuiden kautta menetetä. Lapin luonnonvarasuunnitelman mukaan metsien ikäluokka 50–70 vuotta on yleisin ikäluokka metsänkäsittelyn piirissä olevissa Lapin valtion metsissä. Mikäli talven 2023 hakkuupinta-alaa suhteutetaan Aalistunturin alueen kansallispuistoesityksen rajausta vasten, kattaa se vain noin 4 prosenttia rajauspinta-alasta. Metsähallitus on katsonut, että talven 2023 hakkuiden kohdistuessa jo pitemmän ajan metsätalouden piirissä olleisiin metsiin - ja ottaen huomioon lisäksi, että hakkuissa tehdään metsätalouden ympäristöoppaassa kerrottuja luonnonhoitoa ylläpitäviä toimenpiteitä - ei hakkuista aiheudu vireillepanoasiakirjoissa esitettyjä haittoja.

Oikeudellinen arviointi ja hallinto-oikeuden johtopäätökset

Asiassa on valituksen johdosta ratkaistava, olisiko ELY-keskuksen tullut luonnonsuojelulain 57 §:n 1 momentin perusteella kieltää Metsähallituksen hakkuusuunnitelmat ja toimenpiteet Kolarin Aalistunturin alueella, Pellon Miekajärvellä sekä Lounais-Lapin erämaa-aloitteen alueella. Hallinto-oikeus

toteaa, että luonnonsuojelulain 57 §:ssä säädettyjen pakkokeinojen käyttäminen edellyttää, että joku lyö laimin luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen.

Ottaen huomioon, mitä edellä on tuotu ilmi ELY-keskukselle toimitetuista metsänkäyttöilmoituksista, lajien havaintotiedoista ja Metsähallituksen suunnittelemista hakkuutoimenpiteistä, hallinto-oikeus katsoo, että ELY-keskus on ennen päätöksensä tekemistä huolehtinut asian selvittämisestä riittävällä tavalla.

Saadun selvityksen perusteella Aalistunturin ja Lounais-Lapin alueita koskevien kansallispuistoesitysten käsittely ympäristöministeriössä on ollut päätöksentekohetkellä kesken, eikä kansallispuistoalueita ole perustettu. Tähän nähden luonnonsuojelulain 57 §:n 1 momentin mukaisten pakkokeinojen käytölle ei ole ollut pelkästään esitysten vireilläolon johdosta edellytyksiä. Miekojärven osalta Metsähallituksen mahdollisuus tehdä alueelle kohdistuvia metsänkäyttöilmoituksia ei myöskään ole peruste mainitun pykälän mukaisten pakkokeinojen käytölle.

Aalistunturin osalta alueella on tehty runsaasti havaintoja uhanalaisia lajeista. Asiassa ei ole kuitenkaan ilmennyt, että lajien havaintopaikkoja olisi ELY-keskuksen päätöksellä määriteltä luonnonsuojelulain 47 §:n 3 momentin perusteella erityisesti suojeltavan lajin tärkeäksi esiintymispaikaksi, tai että lajihavainnoissa olisi kyse luonnonsuojelulain 48 §:ssä mainituista rauhoitetuista lajeista. Valittaja ei ole myöskään edes väittänyt, että lajihavainnoissa olisi kysymys luontodirektiivin liitteen IV (b) mukaisen suojelun piirissä olevista lajeista.

ELY-keskukselle on vireillepanohakemuksen jättämisen jälkeen toimitettu hakkuusuunnitelmien piirissä Aalistunturilla sijaitsevilla hakkuualueilla olevien lajien inventointitietoja. Hallinto-oikeus toteaa, että siltä osin kuin ELY-keskus on antamassaan lausunnossa tuonut ilmi Muonion ja Kolarin Luonto ry:n tekemän uuden vireillepanohakemuksen ja siihen liittyvät uudet lajihavainnot Aalistunturin alueelta, mahdollinen hakkuusuunnitelmien ja toimenpiteiden keskeyttäminen niiden osalta ratkaistaan ensi asteena kyseisessä ELY-keskuksessa käsiteltävänä olevassa vireillepanoasiassa.

Metsälain 2 §:n 2 momentin ja luonnonsuojelulain 2 §:n 2 momentin nojalla luonnonsuojelulain 46 §:ssä tarkoitettujen uhanalaisten lajien huomioiminen hakkuusuunnitelmissa ja toimenpiteissä kuuluu maanomistajan harkintaan. Metsähallitus on antamassaan selvityksessään tuonut esille, miten se huomioi sille toimitetut uhanalaisten lajien havaintotiedot Aalistunturilla tapahtuvissa hakkuissa Metsähallituksen ympäristöoppaan ohjeistuksen mukaisesti. Saadun selvityksen mukaan muilta kysymyksessä olevilta hakkuusuunnitelmien piirissä olevilta alueilta ei vastaavia laji-inventointitietoja ole tuotu esiin. Vaikka Aalistunturin alueella on tehty runsaasti havaintoja uhanalaisista lajeista, ei asiassa ole osoitettu, että hakkuusuunnitelmat ja -toimenpiteet olisivat lajihavaintojen vuoksi luonnonsuojelulain 57 §:n tarkoittamalla tavalla luonnonsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten vastaisia.

Hallinto-oikeus toteaa, että asiassa ei ole ollut kysymys valittajan vastaselityksessä esille tuomasta ympäristönsuojelulain mukaisesta vireillepanosta eikä näin ollen sitä koskevasta ELY-keskuksen päätöksestä.

Edellytyksiä luonnonsuojelulain 57 §:n 1 momentissa tarkoitettujen pakkokeinojen käyttämiseen ei valituksessa esitetyillä perusteilla ole olemassa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valitus valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, yleinen).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Anne Niemi, Jani Taskila ja Arto Rousti.

Esittelevä jäsen

Arto Rousti

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös valittaja, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu
270 euroa

Jäljennös maksutta Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, sähköpostitse
Metsähallitus, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki

Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU

Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841

Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>